

O p o n e n t s k ý p o s u d e k

Diplomová práce Daniela Dědovského „Problematika lidového oděvu na Vysocku“ (90 stran textu, obrazové přílohy, seznam použitých pramenů a literatury) je věnována charakteristice vývoje lidového odívání v mikroregionu, který byl dosavadním odborným bádáním tradičně spíše opomíjen. Předkládaná absolventská práce je tedy zároveň pokusem o zhodnocení stávajících poznatků i o systematický výklad vytčené odborné problematiky, který autor navíc rozšířil na základě studia dosud nevyužitých či dokonce neznámých pramenů.

Diplomová práce, vycházející zčásti ze zmíněného archivního studia, zčásti však také z vlastního terénního výzkumu, realizovaného na Vysocku, je formálně členěna do deseti kapitol, z nichž po stručném úvodu následují v textu dvě kapitoly, nezbytné pro hlubší orientaci v problematice: a to kapitola, obsahující přehled dosavadní odborné literatury včetně kritického hodnocení stanovisek jednotlivých autorů (str. 7-17), a kapitola, která charakterizuje městečko Vysoké nad Jizerou a jeho okolí v kontextu historického, ekonomického i etnického vývoje mikroregionu (str.18-27). Těžiště diplomové práce, obsahující analýzu a výklad zvolené odborné problematiky, představují následující pasáže, z nichž 4.- 6.kapitola podávají charakteristiku lidového oděvu na Vysocku podle věku a pohlaví – tedy dětský, mužský a ženský oděv – přičemž 7.-8. kapitola jsou věnovány lidové obuvi a péči o oděv i prádlo (str.58-70). Navazující 9.kapitola je pak věnována osudům lidového oděvu na Vysocku ve 20. a 21.století (str.71-87). Stručná závěrečná kapitola je shrnutím hlavních dosažených výsledků (str. 88-90).

Struktura diplomové práce a použité metody zpracování problematiky byly přirozeně dány především výchozí materiálovou základnou, kterou měl autor k dispozici a která byla co do rozsahu i provenience nepochybně značně různorodá. Například kapitola o dětském oděvu poskytla možnost alespoň zčásti rozšířit výklad o obřadní a zvykoslovné kontexty, související například s těhotenstvím, se křtem dítěte, ale také se sociálně distinktivními funkcemi dětského lidového oděvu; zatímco pasáže o obdobných specifikách mužského a ženského oděvu, byť přihlížely i k vlivům městské módy 17.-19.století, k možnostem převzetí některých oděvních součástek ze sousedních německých vesnic, a zejména pak k pozdnímu vlivu svérázového hnutí 19.století, k těmto aspektům vývoje lidového oděvu pro nedostatek zpráv či materiálových dokladů mnohdy přihlédnout nemohly.

Za metodický přínos diplomové práce považuji v této souvislosti důraz autora na pracovní, obřadní či sváteční kontexty při zkoumání funkcí lidového oděvu a jeho zjištění proměnlivosti těchto funkcí v rámci samotného mikroregionu; dále oceňuji jeho úsilí o konkrétní zdokumentování tendencí k nivelizaci lidového oděvu 19.století na Vysocku, opřené mj. o některé genealogické údaje, paměti i jiné materiály soukromé povahy, které ostatním badatelům zůstaly utajeny. Zaujetí autora pro Vysocko, jeho odborné znalosti i detailní znalosti terénní problematiky přinesly v diplomové práci nepochybně své ovoce.

Diplomová práce Daniela Dědovského představuje erudovaný, materiálově podnětný a logicky utříděný, dobře stylizovaný příspěvek ke studiu lidového oděvu, jímž si autor připravil solidní základ budoucí odborné práce v oboru etnologie. Diplomovou práci tedy doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 12.9.2009.

Doc. Ludmila Sochorová